

Зрозуміло, пропонований підхід носить досить загальний характер і вимагає подальшої деталізації для його практичного втілення.

Список використаних джерел:

- 1 Бажин И. И. Логистический менеджмент : компакт-учебник / И. И. Бажин. – Харьков : Консум, 2005. – 440 с.
- 2 Криворучко Г.В. Логістико – орієнтована природа зв'язку облікової політики та фінансових потоків на підприємстві / Г. В. Криворучко // вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 3. – С. 25–29.
3. Алексеева Л. Характер движения финансовых потоков в логистической системе / Л. Алексеева // Прикладная логистика. – 2007. – № 9. – С. 20–22.
4. В.В. Корнеєв Кредитні та інвестиційні потоки капіталу на фінансових ринках. – К.: НДФІ, 2003. – 376 с.

Мазуркевич В.Ю.
студентка кафедри міжнародного бізнесу та фінансів.

*Національний Технічний Університет
«Харківський Політехнічний Інститут»
м.Харків, Україна*

Зубкова А.Б.
к.е.н доцент кафедри міжнародного бізнесу та фінансів

*Національний Технічний Університет
«Харківський Політехнічний Інститут»
м.Харків, Україна*

БІЗНЕС-МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ ЗАМКНУТОГО ЦИКЛУ ДЛЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасна економіка та бізнес-моделі структуровані лінійно. Видобування ресурсів, виробництво продуктів, які потім використовуються і, зрештою, утилізуються. За даними 2019 року людство створило два мільярди тон відходів на рік при населенні у розмірі 7,6 мільярдів людей.[1]

В рамках цієї лінійності створюється багато негативних зовнішніх ефектів, таких як проблеми з очищенням тропічних лісів та знищенням біорізноманіття, забрудненням навколишнього середовища через викиди CO₂, відходами та мікро пластиками, які потрапляють у біосферу.

Виходом із цієї проблеми є бізнес-моделі орієнтовані на циркулярну економіку, які пропонують закритий цикл, що підрозуміває виготовлення продукції, її споживання і найважливіше, відновлення відходів які залишаються після перших двох процесів.

Циркулярні бізнес-моделі відрізняються від традиційних тим, що зосереджуються на створенні цінності для більш широкого кола зацікавлених сторін, а також беруть до уваги вигоди з точки зору суспільства та довкілля [2].

Амбіція циркулярної бізнес-моделі полягає в тому, щоб утримувати ресурси в обігу якомога довше. Замінюючи дефіцитні ресурси повністю відновлюваними, перероблюваними або біодеградуєчими вхідними ресурсами, зменшується споживання ресурсів, відходи та виснаження невідновлюваних ресурсів. Бізнес-моделі циркулярної економіки вимагають від компаній активної участі в утилізації використаної продукції, пошуку нових можливостей, наприклад, пропонувати використання чи доступ замість продажу товарів, та оптимізувати здатність функціонування відходів через весь ланцюжок створення вартості.

Сучасні дослідження, такі як ті, що були розроблені Фондом Еллен Макартур [3], виходять за рамки прямих ланцюгів поставок і мають на меті використати потенціал закритих циклів. Розробками бізнес моделей основою яких є закритий цикл виробництва також займалися Clinton, L. та R. Whisnant. 2014[4] які розробили двадцять інноваційних бізнес моделей для «sustainability».

На теперішній час морфологічний аналіз та типологія бізнес моделей економіки замкнутого циклу [5] пропонує 6 основних бізнес моделей які поєднують у собі різні характеристики притаманні циркулярній економіці. Поєднання особливостей різних випадків для розробки загальних зразків є загальним методом у дослідженні бізнес-моделі [6]. Ці 6 бізнес моделей : "ремонт і обслуговування "(Repair and Maintenance Business Models) "повторне використання та перерозподіл"(Reuse and Redistribution Business Models) "реконструкція та реорганізація"(Refurbishment and Remanufacturing Business Models) "переробка"(Recycling Business Models) "каскадна та переробляюча"(Cascading and Repurposing Business Models) "органічна сировина"(Organic Feedstock Business Models)[5]

Ці моделі доволі вдало використовуються у різних сферах промисловості. Однією з них є текстильна промисловість, що не дивно адже вона є другою найбільш забруднюючою галуззю у світі. До прикладу міжнародна компанія I: CO, скорочення від I: Collect[7] є світовим новаторським рішенням для збору, повторного використання та переробки використаного одягу та взуття. Компанія оперує у понад шістдесяті країнах світу.

Стосовно інших товарів тривалого використання, то Голландський виробник килимів Desso був однією з перших компаній, яка прагнула до виробництва замкнутого циклу в килимовій промисловості. Використовуючи бізнес модель "ремонт і обслуговування "(Repair and Maintenance Business Models) вони досягли замкнутого циклу в якому використовують нешкідливу сировину багаторазового використання, при переробці якої вони створюють сировину як для себе, так і для інших компаній промисловості.[8]

Тим не менш, бізнес-моделі Renault демонструють принципи довшого обертання деталей та забезпечення каскадного використання вбудованих матеріалів, коли частини неможливо відновити. [9]

У сучасному світі коли екологічні проблеми стають все більш незворотними виникла потреба у створенні вигідних, вагомих та стійких рішень, які працюють не лише для компанії на фінансовому рівні, а й для нашої планети. Отже, бізнес моделі циркулярної економіки є вдалим напрямком для

компаній як у розвитку міжнародної діяльності та збільшенні своїх доходів, так і в інтеграції суспільних цілей для благополуччя нашої планети.

Список використаних джерел:

- 1 Senseneo Global Waste Index 2019 Режим доступу: <https://sensoneo.com/sensoneo-global-waste-index-2019/> [19 листопада 2020]
- 2 Antikainen & Valkokari, 2016. A Framework for Sustainable Circular Business Model Innovation. Technology Innovation Management Review 6(7):5-12
- 3 EMF (Ellen MacArthur Foundation). 2012. Towards the circular economy vol. 1: An economic and business rationale for an accelerated transition. Cowes, UK
- 4 Clinton, L. та R. Whisnant. 2014. 20 Business Model Innovations for Sustainability. Journal of Cleaner Production 208C:1498-1512
- 5 Ludeke-Freund, F, S. Gold, and N. M. P. Bocken. 2018 A Review and Typology of Circular Economy Business Model Patterns. Journal of Industrial Ecology
- 6 Gassmann, O., K. Frankenberger, and M. Csik. 2014. The businessmodel navigator: 55 models that will revolutionise your business. Harlow: Pearson Education Limited.
- 7 I:CO 2014, How does I:CO work. Режим доступу: <https://www.ico-spirit.com/en/company/> [19 листопада 2020].
- 8 Desso, Carpet Leasing. Режим доступу: <http://www.desso-businesscarpets.com/services/carpetleasing/> [19 листопада 2020].
- 9 Renault Communications, Competitive circular economy . Режим доступу: <https://group.renault.com/en/our-commitments/respect-for-the-environment/> [19 листопада 2020].

Макаренко А.Б.

*старший викладач кафедри
міжнародного бізнесу та фінансів,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

Ширяєва Н.В.

*кандидат технічних наук, доцент кафедри
міжнародного бізнесу та фінансів
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

СТАН ФОНДОВИХ РИНКІВ НА ПОЧАТКУ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Пандемія, що розпочалась у Вухані в 2019 році, згодом змінила звичний нам світ у багатьох аспектах. Зміни не оминули фондові ринки, які швидко реагують на будь-які проблеми у світовій економіці. Розуміння змін на фондових ринках є важливим для корегування планів підприємств, які